

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра селекції, насінництва і генетики

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Світлана ЮРЧЕНКО

(протокол « 01 » вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

АГРОКОНСАЛТИНГ

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма «Насінництво і насіннєзнавство»
спеціальність – Н1 Агрономія
галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина
рівень вищої освіти другий (магістерський)
навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

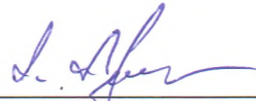
Полтава 2025/2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Агроконсалтинг» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Насінництво і насіннєзнавство» спеціальності Н1 Агрономія

Мова викладання – державна

Розробник: *Маренич Микола*, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор

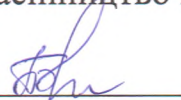
“01” вересня 2025 року

(підпис)

(Микола МАРЕНИЧ)
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено гарантом освітньої програми «Насінництво і насіннєзнавство»

“01” вересня 2025 року

(підпис)

(Алла БАГАН)
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Агрономія»

протокол “01” вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності
(підпис) (Валентина ОНШКО)
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 Н1А_мд_2025[8](НН)
Семестр	1
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	24
Самостійна робота(годин)	80
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб та застосовувати їх результати в професійній діяльності галузі Агрономія.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Насінництво і насіннєзнавство»: Ділова іноземна мова.

4. Компетентності:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Вміти визначати раціональний насіннєвий комплекс, техніку та технологію виробництва насіння. Розробляти систему заходів догляду за насіннєвими посівами та зберіганням насіння.

Загальні:

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

Спеціальні:

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.

СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції.

СК6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.

5. Програмні результати навчання:

РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.

РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.	знати методи пошуку джерел у інформаційному середовищі
	аналізувати та узагальнювати передовий досвід впровадження інновацій у виробництво
	застосовувати знання для надання кваліфікованих дорадчих послуг
	обґрунтовувати доцільність і актуальність консультаційних послуг перед клієнтом
РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.	знати методи впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво
	описувати ситуації, які складаються в підприємствах-клієнтах
	обґрунтовувати використання результатів агроконсалтингу на практиці
	оцінювати результати консультаційного процесу
РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	знати методику проведення ситуаційного аналізу
	застосовувати основні принципи раціональної організації роботи під час проведення засідань та демонстраційних заходів
	описувати прогнозовані результати консультаційної діяльності
	оцінювати ефективність консультування

6. Методи навчання і викладання:

- словесні (лекція, розповідь, пояснення);
- наочні (ілюстрування, спостереження);

- практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);
- мультимедійні (використання мультимедійних презентацій);
- методи усного контролю (опитування, доповідь);
- методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва

Історія створення дорадчих служб. Особливості дорадчих служб в Україні. Закон та інші нормативні акти, що регулюють дорадчу діяльність. Формулювання основних завдань і методів консультативної діяльності. Роль агроконсалтингу в політиці сталого розвитку й відповідність його цілям.

Консультування аграрних товаровиробників з виробничих питань. Формування окремого сектору професійних послуг – агроконсалтингу. Значний потенціал розвитку агропродовольчого виробництва: багаті земельні ресурси, значна чисельність мешканців на сільських територіях, розвинена культура обробітку ґрунтів, потужні експортні можливості України.

Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність

Моделі дорадчих служб у різних країнах світу. Державні організації в структурі дорадництва. Особливості приватного консультування. Особливості консультування в структурах великих агрокомпаній.

Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та перехід на більш високий технічний і технологічний рівень розвитку галузі. Необхідність консалтингового забезпечення сільського господарства. Структури інформаційно-консультативної служби – консалтинг в сільському господарстві. Основна мета їх функціонування – сприяння в підвищенні ефективності сільськогосподарського виробництва, доведення досягнень науково-технічного прогресу до безпосереднього товаровиробника. Інформаційне забезпечення суб'єктів агропродовольчого ринку і надання їм консультацій. Консалтингова діяльність – форма професійного підприємництва. Інтеграція навчальної, управлінської, інноваційної та впроваджувальної діяльності. Методологічна та практична підтримка клієнта.

Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу

Класифікація методів навчання. Переваги та недоліки індивідуальних методів дорадництва. Переваги та недоліки групових методів дорадництва. Переваги та недоліки масових методів дорадництва. Виставки та їх роль у процесі навчання.

Експертне консультування - найбільш пасивний метод консалтингу. Діагностика, розробка рішень і рекомендації щодо їх впровадження. Процесне консультування – активна взаємодія із клієнтом, висловлення його ідей, пропозицій. Сумісний аналіз проблеми і розробка пропозиції. Навчальне консультування – підготовка підґрунтя для виникнення ідей і вироблення рішень. Проведення у клієнта лекцій, семінарів, розробка навчальних посібників.

Тема 4. Психологічні та етичні аспекти консультаційного процесу

Основні філософські засади дорадництва. Психологічні та етичні аспекти дорадчої діяльності. Теорія змін у дорадництві. Освіта як засіб досягнення мети. Роль людських та матеріальних ресурсів.

Застосування консультування як однієї з найбільш ефективних форм роботи. Психологічне консультування: профконсультування, педагогічне і промислове консультування, консультування керівників. Професійна психологічна консультативна допомога спеціаліста-психолога. Навики ведення консультативної бесіди. Гарантія клієнту поваги до його особистості та гідності, прав і свобод, безумовна установка на благо клієнта, доброзичливість.

Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів

Використання інтернет-ресурсів у консультаційній діяльності. Аналіз і використання інформації. Комп'ютерні бази даних. Система розповсюдження інформації.

Ефективний розвиток аграрного виробництва – потреба у високій та ефективній системі землеробства. Інформаційні технології: допомога при вирішенні великої кількості завдань, пов'язаних із плануванням, прогнозом, аналізом і моделюванням сільськогосподарських процесів. Високоефективні технології збору та обробки інформації (сільськогосподарських показників). Досягнення поставленої мети шляхом координації виробничих процесів.

Тема 6. Практична організація консультаційного процесу

Процес консультування та його види. Етапи процесу консультування. Планування консультаційних заходів. Організація демонстраційних заходів. Консультації з інноваційних технологій в агрономії.

Управлінське консультування - рішення проблем в області стратегічного планування, управління господарською, інвестиційною і фінансовою діяльністю, оптимізації і підвищення ефективності діяльності компанії, проведення необхідних для цього аналітичної і дослідницької роботи. Кінцевий результат діяльності – підвищення ефективності діяльності компанії в цілому і/або збільшення індивідуальної продуктивності праці кожного працівника, створення конкурентних переваг і виведення компанії на новий рівень.

Тема 7. Оцінювання консультаційного процесу

Основні методи оцінювання. Етапи експертного оцінювання. Обробка і оцінка результатів оцінювання. Оцінювання ефективності консультування.

Оцінка взаємин між сторонами і стилю консультування – виявлення і вивчення думок. Класичні методи опитування, спостережень, бесіди, обговорення на зустрічах. Оцінка консультаційного процесу – проведення відвертого обговорення між партнерами. Причини різних відносин і форм поведінки, досягнення і невдач. Оцінка процесу консультування у вигляді короткого звіту як частини заключного звіту щодо виконання завдання. Проміжні оцінки в кінці фаз діагностики та вироблення програм дій як звичайна частина спільного контролю сторін за виконанням завдання. Необхідність оцінки проміжних результатів в межах фаз діагностики, вироблення дій і впровадження.

Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво

Роль науки в роботі дорадчої служби. Планування, вибір місця, проведення, оцінювання та підсумок демонстрацій. Проведення дня поля (ферми). Роль дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації. Вивчення і узагальнення передового досвіду. Способи доведення наукової інформації до клієнта. Підбір стратегії господарювання.

Вирішення питань з організації оплати праці працівників, з розробки, впровадження та використання найбільш раціональних умов для їх виробничої, підприємницької та комерційної діяльності систем оплати праці. Застосування різноманітних форм і систем оплати праці: використання окремих тарифних сіток та схем посадових окладів, єдиних тарифних сіток, різних за методологією побудови систем оплати праці.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма Н1А мд 2025[8](НН)			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва	14	2	2	10
Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність	14	2	2	10
Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу	18	2	6	10
Тема 4. Психологічні та етичні аспекти консультаційного процесу	12	2	-	10
Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів	18	2	6	10
Тема 6. Практична організація консультаційного процесу	18	2	6	10
Тема 7. Оцінювання консультаційного процесу	12	2	-	10
Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво	14	2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма Н1А мд 2025[8](НН)
Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва		
1	Особливості агроконсалтингу в Україні	2
Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність		
2	Законодавча й нормативна база консультаційної діяльності	2
Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу		
3	Комунікаційні методи агроконсалтингу	2
4	Інтерактивні методи консультування	2
5	Створення презентацій	2
Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів		
6	Інформаційні ресурси дорадчих служб України	2
7	Інформаційні ресурси крупних компаній	2
8	Медійне поле аграрного бізнесу	2
Тема 6. Практична організація консультаційного процесу		
9	Визначення практичних потреб сільських виробників і аналіз пропозицій та ринку попиту споживачів	2
10	Планування й проведення аграрного семінару та Дня поля	2
11	Способи отримання та передачі інформації	2
Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво		
12	Підготовка і впровадження рекомендацій для підприємств	2
	Разом	24

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма Н1А мд 2025[8](НН)
1	Законодавча й нормативна база консультаційної діяльності. Роль агроконсалтингу в політиці сталого розвитку	10
2	Структура сільськогосподарського дорадництва України.	10
3	Напрями діяльності дорадчих служб	10
4	Створення презентацій	10
5	Інформаційні ресурси. Використання інформа-	10

	ційно-комунікаційних технологій	
6	Визначення практичних потреб сільських виробників і аналіз пропозицій та ринку попиту споживачів	10
7	Планування й проведення аграрного семінару та Дня поля	10
8	Підготовка і впровадження рекомендацій виробництву для підприємств	10
	Разом	80

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.	опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. <i>Форма семестрового контролю – залік.</i>
РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.	
РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	Денна форма здобуття освіти			
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	Разом
Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва	2	5	3	10
Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність	2	5	3	10
Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу.	2	15	3	20
Тема 4. Психологічні та етичні аспекти консультаційного процесу	2	-	3	5
Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів	2	15	3	20
Тема 6. Практична організація консультаційного процесу	2	15	3	20
Тема 7. Оцінювання консультаційного процесу	2	-	3	5
Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво	2	5	3	10
Написання і захист контрольних робіт	-	-	-	-
Разом	16	60	24	100

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	повна змістовна відповідь за темою лекції; на високому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
1	коротка відповідь за темою лекції, на середньому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та

	узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
0	відсутня відповідь та не засвоєний матеріал за темою лекції, не продемонстровано базових знань з навчальної дисципліни

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	виконано завдання практичного заняття та надано повну змістовну відповідь на контрольні запитання, на високому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
4	виконано завдання практичного заняття та надано неповну відповідь на контрольні запитання, на достатньому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
3	виконано завдання практичного заняття та надано відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками, на середньому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
2	виконано завдання практичного заняття та надано коротку відповідь на деякі контрольні запитання, на середньому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; на низькому рівні продемонстровано здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
1	не повністю виконано завдання практичного заняття, на недостатньому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії

0	не виконано завдання практичного заняття, відсутні базові знання з навчальної дисципліни
---	--

Шкала та критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	повністю виконано завдання самостійної роботи, на високому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
2	частково виконано завдання самостійної роботи, на середньому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
1	не повністю виконано завдання самостійної роботи, на недостатньому рівні продемонстровано знання про особливості та моделі аграрного консультування, діяльність дорадчих служб України, методи агроконсалтингу; уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії; здатність аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування агроконсалтингових служб
0	не виконано завдання самостійної роботи, відсутні базові знання з навчальної дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук, підручники, посібники, програмне забезпечення.

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, необхідного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує навчальна лабораторія насінництва кафедри селекції, насінництва і генетики.

13. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання:* Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється

ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості.

- *щодо академічної доброчесності*: Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та семестрового контролю результатів навчання. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів вищої освіти. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності; скерування на додаткове навчання з питань академічної доброчесності.

- *щодо відвідування занять*: Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані. Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

- *щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти*: Для визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом або частиною освітнього компонента, здобувач вищої освіти звертається із заявою до директора навчально-наукового інституту. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом відбувається на платформах Prometheus, AgriAcademy. Результати навчання, здобуті у неформальній / інформальній освіті, перезараховуються як оцінка семестрового контролю (залік) із освітнього компонента відповідно до шкали та критеріїв оцінювання, затверджених в Університеті. Здобувач вищої освіти звільняється від опанування перезарахованого освітнього компонента у наступному семестрі. У разі перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента, викладач використовує шкалу та критерії оцінювання результатів навчання, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, силабусом.

- *щодо оскарження результатів оцінювання*: Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, яка протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату

оцінювання. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бай С.І., Миколайчук І.П., Ціпуринда В.С. Консалтинг : навч. посіб. Київ, 2018. 432 с.
2. Корінець Р. Сільський розвиток : посібник. Київ, 2023. 157 с.
3. Маренич М., Четверик О., Баган А. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Агроконсалтинг” для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія СВО магістр. Полтава, ПДАУ. 2023. 29 с.

Допоміжні

1. Бакун Ю., Безкровний М., Браунта П. Основи сільськогосподарського дорадництва в Україні: Навчальний посібник Львів, 2003. 680 с.
2. Безкровний М.Ф. Основи аграрного консалтингу. Навч. посібник. К.: Аграр Медіа Груп, 2012. 528 с.
3. Верба В.А., Решетняк Т.І. Організація консалтингової діяльності: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 244 с.
4. Галич О.А., Сосновська О.О. Сільськогосподарське дорадництво. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 368 с.
5. Кравченко І., Кухарук Ю. Становлення сільськогосподарських дорадчих служб в Україні. Київ, 2002. 88 с.
6. Кумицький С.П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління: Навч. посібник. К.: МАУП, 2002. 224 с.
7. Основи сільськогосподарського дорадництва в Україні: Навчальний посібник для дорадчих служб / За ред. Романа Шмідта. Львів: НВФ “Українські технології”, 2003. 680 с.
8. Управлінський консалтинг: Навч. посібник / Г.М. Калетнік, М.Ф. Безкровний, Т.Д. Іщенко. К.: «Аграрна освіта», 2012. 448 с.
9. Маренич М., Четверик О., Баган А. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з дисципліни „Агроконсалтинг” для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія СВО магістр. Полтава, ПДАУ. 2023. 9 с.
10. Копішинська О.П., Маренич М.М., Уткін Ю.В. Ефективність впровадження систем точного землеробства в аграрних підприємствах. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. (34). С. 157–164.
11. Маренич М.М. Ефективність способів застосування гумінових стимуляторів в технології вирощування пшениці озимої. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. №3. С. 26–35.
12. Маренич М.М., Гангур В.В., Попова К.М., Ляшенко В.В., Кабак Ю.І. Ефективність гумінових стимуляторів за умови передпосівної обробки насіння зернових культур. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. №3. С. 70–78.

13. Маренич М.М., Дяжук Р.У. Економічна ефективність вирощування органічної пшениці в умовах недостатнього зволоження Степу України. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. № 2. С. 92–99.
14. Маренич М.М., Карасенко В. Ефективність застосування гумінових препаратів у формуванні урожайності пшениці озимої. *Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва НААН*. 2023. №130. С. 146–156.
15. Marenych M.M, Kaminsky V.F., Bulygin C.Yu, Hanhur V.V., Korotkova I.V., Yurchenko S.O., Bahan A.V., Taranenko S.V., Liashenko V.V. Optimization of factors of managing productive processes of winter wheat in the Forest-Steppe. *Agricultural Science and Practice*. 2020. Vol. 7. No. 2. С. 44–54. DOI: <https://doi.org/10.15407/agrisp7.02.044>.
16. Effect of UV-C radiation on basic indices of growth process of winter wheat (*Triticum aestivum* L.) seeds in pre-sowing treatment / A. Semenov, I. Korotkova, T. Sakhno, M. Marenych, V. Hanhur, V. Liashenko, V. Kaminsky. *Acta agriculturae Slovenica*. 2020. № 116 (1). С. 49–58. DOI: <https://doi.org/10.14720/aas.2020.116.1.1563>.
17. Kopishynska O., Utkin Yu., Galych O., Marenych M., Sliusar I. Main aspects of the creation of managing information system at the implementation of precision farming. *IEEE 11th International Conference on dependable systems, services and technologies (DESSERT)*. Kyiv : IEEE, 2020. С. 404–410. DOI: [10.1109/DESSERT50317.2020.9125072](https://doi.org/10.1109/DESSERT50317.2020.9125072).
18. Weed control and winter wheat crop yield with the application of herbicides, nitrogen fertilizers, and their mixtures with humic growth regulators / Irina Korotkova, Mykola Marenych, Volodymyr Hanhur, Oksana Laslo, Oksana Chetveryk, Viktor Liashenko. *Acta Agrobotanica*. 2021. Volume 74. Article 748. <https://doi.org/10.5586/aa.748>.
19. Influence of Pre-sowing application of mineral fertilizers, root and foliar nutrition on productivity of winter tritical plants. O. Bielashov, A. Rozhkov, S. Kalenska, L. Karpuk, M. Marenych, O. Kuts, I. Zaitseva, O. Romanov, N. Muzafarov. *Ecological Engineering & Environmental Technology (EEET)*. 2022. Volume 23. Issue 6. P. 1–14. <https://doi.org/10.12912/27197050/152118>.
20. Adaptation of cereal seedlings to oxidative stress induced by hyperthermia. Y.E. Kolupaev, B.E. Makaova, N.I. Ryabchun, A.I. Kokorev, T.V. Sakhno, Y. Sakhno, T.O. Yastreb, M.M. Marenych. *Agriculture and Forestry*. 2022. Volume 68. Issue 4. P. 7–18. DOI: [10.17707/AgricultForest.68.4.01](https://doi.org/10.17707/AgricultForest.68.4.01)
21. Signaling and protection systems in the adaptation of plants to cold. Y.E. Kolupaev, T.O. Yastreb, N.I. Ryabchun, N.V. Kuzmyshyna, M.M. Marenych, V.K. Ryabchun. *Journal of Central European Agriculture*. 2023. Volume 24. №1. P. 202–215. <https://doi.org/10.5513/JCEA01/24.1.3776>.
22. Formation of the quality indicators of hemp (*Cannabis sativa* L.) seeds sown under organic growing technology. A. Pylypchenko, M. Marenych, V. Hanhur, A. Semenov, T. Sakhno, S. Ponomarenko, L. Karpuk, A. Rozhkov. *Journal of Ecological Engineering*. 2023. Volume 24. Issue 8. P. 218–227. <https://doi.org/10.12911/22998993/166388>.

23. Features of forming the productivity of modern hemp varieties using organic cultivation technology. Pylypchenko Andriy, Marenych Mykola, Hanhur Volodymyr, Tymoshchuk Tetiana, Malynka Lesia. *Scientific Horizons*. 2023. Vol. 26. Issue 4. P. 54–65. <https://doi.org/10.48077/scihor7.2023.54>.

24. Impact of organic cultivation technology of fiber hemp (*Cannabis sativa L*) on soil agrochemical and bioecological properties. A. Pylypchenko, M. Marenych, V. Hanhur, A. Semenov, I. Korotkova, A. Rozhkov, L. Karpuk, O. Laslo, L. Marinich, S. Ponomarenko. *Journal of Ecological Engineering*. 2023. Volume 24. Issue 12. P. 356–365 <https://doi.org/10.12911/22998993/174092>.

25. Participation of γ -amino butyric acid in cell signaling processes and plant adaptation to abiotic stressors. Y.E. Kolupaev, O.I. Kokorev, M.V. Shevchenko, M.M. Marenych, V.P. Kolomatska. *Biologichni Studii / Studia Biologica*. 2024. Vol. 18. №1. <http://dx.doi.org/10.30970/sbi.1801.752>.

Інформаційні ресурси

1. AgriAcademy: <https://agriacademy.org/courses-catalog>
2. AGS – експертна агрономія: <https://ags.in.ua>
3. Prometheus: <https://prometheus.org.ua>
4. UkrAgroConsult: <https://ukragroconsult.com>
5. Аграрний Національний Консалтинг: <https://www.agro-anc.com.ua>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: <https://zakon.rada.gov.ua>
8. Український Аграрний консалтинговий Центр: <https://uacc.com.ua>